

Kongressen udtalte, at 12 Timers Holdene ved kontinuerlig Drift maatte anses for sundhedsskadelige. Der forelaa Oplysninger fra forskellige Lande, hvoraf det fremgik, at 12 Timers Holdene ere meget stærkt anvendte i Danmark; der findes her 3,975 Arbejdere i 12 Timers Hold og kun 828 Arbejdere i 8 Timers Hold, altsaa kun godt 17 pCt. af det samlede Antal i 8 Timers Hold. I Sverige derimod beskæftiger man 22,835 i 12 Timers Hold mod 12,742 eller godt 35 pCt. af det samlede Antal i 8 Timers Hold. Der er saaledes ogsaa i denne Udtalelse fra Kongressen en Opfordring til at gøre Forandring paa den herskende Tilstand, og den mest effektive Forandring vilde utvivlsomt være Gennemførelsen af det Forslag, vi her have forelagt.

Man har ved visse Lejligheder indvendt mod den ved Lov begrænsede Arbejdstid, at det vilde være en Indskrænkning i Arbejdsfriheden. Heldigvis forandres jo Opfattelserne ogsaa i Tidernes Løb, og paa dette Omraade ere Opfattelserne undergaaede visse Forandringer fra Fortiden, thi det, at man har gennemført Fabrikloven, Maskinbeskyttelsesloven, og hvad nu de forskellige af den Art Lovforanstaltninger hedde, betyder jo ogsaa en vis Indskrænkning i Friheden, men en Indskrænkning, som er saare naturlig og nødvendig. Naar man taler om Arbejdsfriheden, er det ogsaa værd at nævne, at denne lovpriste Arbejdsfrihed jo er et Begreb, der ikke i ret høj Grad eksisterer for Arbejderne. Paa Kongressen i Lugano blev der fremført en meget interessant og talende Oplysning i den Henseende, den nemlig, at der ved en Del franske Staalværker gjaldt en Bestemmelse gaaende ud paa, at Fædrene, som arbejdede der, skulde medbringe alle deres Sønner, naar de vare fyldte 13 Aar, som Lærlinge til Staalværkerne. Hvis dette ikke skete, afskedigedes de voksne Arbejdere. Det kalder man i vore oplyste Tider Arbejdsfrihed! Det forekommer mig, at der heri ligger en stærk Tvang, og naar private Selskaber i Kraft af deres Kapital, i Kraft af den økonomiske Magt, de have overfor Arbejderne, kunne iværksætte noget saadant, er det kun naturligt, at de lovgivende Myndigheder søge at gøre Indskrænkninger i den alt for graadige Udbytning af Arbejderne, som nu og da foregaar.

Jeg skal indskrænke mig til disse Bemærkninger og anbefale Forslaget til velvillig Behandling til Trods for, at det er et Tidspunkt, hvor man kan skønne, at

det ikke kan blive gennemført. Vi haabe imidlertid, at man vil tage paa det paa en saadan Maade, at man i en ikke for fjern Fremtid maa kunne vente at faa denne Sag løst ved Lovgivningsmagtens Hjælp til Gavn for de Arbejdere, der i saa høj Grad lide under den lange Arbejdstid i sundhedsfarlige og andre Virksomheder, og det maatte sikkert være muligt at finde Veje, hvor man var i Stand til at træde hjælpende til heroverfor, enten ved Gennemførelsen af det Forslag, vi have tilladt os at forelægge, eller ved Lovforanstaltninger af lignende Art paa anden Basis, hvor man maatte anse det for mere praktisk at gennemføre saadanne.

Indenrigsministeren (*Jensen-Sønderup*): Det har jo i mange Aar været erkendt, at der for unge Mennesker, som man plejer at kalde det, mellem 14 og 18 Aar var Grund til at træffe beskyttende Bestemmelser baade med Hensyn til det Arbejde, som der kan være Tale om, at paagældende kunne deltage i, og med Hensyn til den Arbejdstid, i hvilken de paagældende maa arbejde, navnlig i visse Virksomheder. Jeg henviser i saa Henseende til, at denne Opfattelse ogsaa har givet sig Udtryk i Lovbestemmelser, f. Eks. i Lærlingeloven, og navnlig i den gældende Fabriklov, som vi pleje at kalde den, hvor der i § 1, andet Stykke, er Bestemmelser, som give Tilladelse til ved Politivedtægter at fastsætte indskrænkende Bestemmelser for unge Mennesker mellem 14 og 18 Aar, og i det til Behandling i Landstinget værende Forslag til Revision af Fabrikloven er der en tilsvarende Bestemmelse i § 2. Dernæst henviser jeg til, at der i Lovforslaget om Revision af Fabrikloven i § 26 er Bestemmelser, hvorefter Indenrigsministeren efter Forhandling saavel med Arbejdsgivernes som Arbejdernes Organisationer ogsaa for Arbejdere over 18 Aar i visse sundhedsfarlige Virksomheder vil kunne fastsætte bestemte Grænser med Hensyn til det Antal Timer, hvori paagældende Arbejdere i disse nærmere bestemte Virksomheder maa være beskæftigede. Jeg indrømmer, at denne Bestemmelse endnu ikke er gennemført, men jeg tør maaske gøre mig noget Haab om at faa Bestemmelsen gennemført om ikke i denne Rigsdagssamling, saa i en nær Fremtid.

Jeg tror ogsaa, at det vil være langt heldigere, at der gives Ministeren en saadan Bemyndigelse til efter Indstilling af de paagældende interesserede Parter at